RSM Nederland Accountants N.V.

Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen

T +31(0)45 405 55 55

info@rsm-nl.nl
www.rsmnl.com

VERTROUWELIJK
Gemeente Stein
T.a.v. de leden van de Gemeenteraad
Postbus 15
6170 AA STEIN

Heerlen, 8 juni 2017
RL/TK/816720

Betreft: accountantsverslag 2016

Geachte leden van de Gemeenteraad,

U heeft ons opdracht gegeven uw jaarrekening te controleren. In dit accountantsverslag zijn de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle samengevat.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders. Dit accountantsverslag wordt met de auditcommissie d.d. 19 juni 2017 besproken.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
RSM Nederland Accountants N.V.

drs. L.C.M. van Wersch RA

CONCEPT

RSM Nederland Accountants N.V. en haar gelieerde dochterondernemingen zijn onafhankelijke leden van het RSM netwerk en handelen onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Nederland Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 14090993.

INHOUD **PAGINA**

1.	**INLEIDING**	**3**
1.1	Controleverklaring	3
1.2	Reikwijdte van de controle	3
1.3	Onafhankelijkheid	3
1.4	Geautomatiseerde gegevensverwerking	3
2.	**CONTROLEBEVINDINGEN JAARREKENING 2016**	**4**
2.1	Gehanteerde normenkaders	4
2.2	Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	4
2.3	Evaluatie van fouten en onzekerheden	4
2.4	Steinerbos	4
2.5	Onderhanden werk en Grondexploitatie	5
2.6	Decentralisaties in het sociaal domein	7
2.7	Voorziening onderhoud planning (BOP)	7
2.8	Vennootschapsbelasting	8
2.9	Weerstandsvermogen	8
2.10	Wet Normering Topinkomens	9
2.11	Schatkistbankieren	9
2.12	Single information, Single audit	9
3.	**VERMOGEN EN RESULTAATONTWIKKELING**	**11**
4.	**RECHTMATIGHEID**	**12**
4.1	Rechtmatigheid	12
4.2	Voorwaardencriterium	12
4.3	Begrotingsrechtmatigheid	12
4.4	Misbruik en oneindig gebruik	14
4.5	Niet-financiële beheershandelingen	14
5.	**FRAUDE**	**14**
6.	**OVERIGE AANDACHTSPUNTEN**	15
6.1	Vernieuwing BBV	16
6.2	Fiscale aandachtspunten	17
6.3	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	
BIJLAGE 1		**18**

CONCEPT

1. INLEIDING

1.1. Controleverklaring

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht waaronder het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (hierna "BADO"), het controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 en het interne controleplan van de gemeente Stein. Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij voornemens tot het verstrekken van een goedkeurende controleverklaring.

Ons oordeel is als volgt:
- Getrouwheid: Goedkeurend
- Rechtmatigheid: Goedkeurend

1.2 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 22 januari 2016 heeft u ons opdracht gegeven tot de controle van de jaarrekening 2015 tot en met 2017. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht waaronder het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (hierna "BADO"), het controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 en het interne controleplan van de gemeente Stein. De reikwijdte van onze controle is nader omschreven in voornoemde opdrachtbevestiging. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan.

Tevens hebben wij de jaarrekening getoetst aan de eisen van Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna "BBV). Het jaarverslag toetsen wij marginaal op tegenstrijdigheden met de jaarrekening.

1.3 Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (hierna "NBA") vastgelegd in de "Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten" (hierna "ViO"). De naleving van deze verordening is binnen de organisatie van RSM Nederland Accountants N.V. ingebed in het kwaliteitssysteem.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Stein en voor zover wij hebben kunnen constateren, heeft geen inbreuk plaatsgevonden op de van toepassing zijnde regels en ons beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM Nederland Accountants N.V. en de gemeente Stein die, naar ons professioneel oordeel, mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

1.4 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze jaarrekeningcontrole is vanuit de wet (Titel 9 BW2 393:4) gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen op dat gebied raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, hetgeen betekent dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Op grond van onze procescontroles zijn geen risico's van betekenis geconstateerd ten aanzien van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

CONCEPT

2. CONTROLEBEVINDINGEN JAARREKENING 2016

2.1 Gehanteerde normenkaders

In het normenkader 2016 zijn geen afwijkingen van materieel belang geconstateerd. Naar wij hebben kunnen vaststellen wordt geen verhoogd risico gelopen dat niet wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar het SiSa betreft wijzen wij op het specifieke karakter van voorbereiding en controle. Binnen de gemeente Stein is het proces ten aanzien van het goedkeuren van het normenkader door de beleidsmedewerkers en ambtenaren effectief. Hierdoor wordt zekerheid verkregen omtrent de volledigheid van het normenkader. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Dit neemt niet weg dat, op basis van de kadernota Rechtmatigheid, de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van de gemeente is. In de bevestiging bij de jaarrekening zal nogmaals expliciet gevraagd worden naar een bevestiging ten aanzien van de volledigheid van het normenkader.

2.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het BADO stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De door ons gehanteerde materialiteit is gebaseerd op de werkelijke lasten in de jaarrekening, derhalve zijn de goedkeuringstoleranties € 153.000 respectievelijk € 459.000 hoger dan de goedkeuringstoleranties welke zijn opgenomen in het protocol accountantscontrole 2016. Dit is het gevolg van hogere lasten in de jaarrekening dan voorzien op het moment van het opstellen van het controleprotocol.

De door ons gehanteerde toleranties zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 752.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 2.256.000

Rapporteringstoleranties	
Fouten	€ 25.000
Onzekerheden	€ 25.000

2.3 Evaluatie van fouten en onzekerheden

Wij hebben een aantal onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie in de jaarrekening vastgesteld. Deze onzekerheden hebben betrekking op lasten in het kader van de Jeugdwet ad € 62.314 voor de getrouwheid en de rechtmatigheid. Daarnaast is er een onzekerheid die betrekking heeft op lasten in het kader van Persoonsgebonden budgetten Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdwet ad € 849.455, deze onzekerheid is eveneens aanwezig voor zowel getrouwheid als voor rechtmatigheid.

Deze onzekerheden zijn door het College van burgemeester en wethouders bevestigd. Gelet op de aard en omvang van de hiervoor genoemde onzekerheden voor een totaal bedrag ad € 911.769 ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid.

2.4 Steinerbos

Evenals voorgaand jaar hebben wij de risico's die voortkomen uit de exploitatie van Steinerbos B.V. voor de jaarrekeningcontrole als significant risico aangemerkt. Dat wil zeggen dat deze exploitatie meer dan gemiddelde aandacht krijgt tijdens de door ons uitgevoerde jaarrekeningcontrole.

Wij hebben kennis genomen van de jaarrekening van Steinerbos B.V. Op basis van de jaarrekening van Steinerbos B.V. is over het boekjaar 2016 een negatief resultaat gerealiseerd ad € 1.073.000 (exclusief bijdrage gemeente Stein).

CONCEPT

Hiervan is een bedrag ad € 975.000 gedekt door de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Stein. Het resterende negatieve saldo ad € 98.000 is in de overige reserves van Steinerbos B.V. opgenomen waardoor deze ultimo 2016 € 160.000 negatief bedraagt.

Als gevolg van het exploitatietekort in 2016 is een liquiditeitstekort ontstaan. Op basis van een liquiditeitsbegroting 2017 is door de gemeente Stein begin 2017 een lening ad € 100.000 verstrekt. Deze bijdrage is in de jaarrekening van de gemeente Stein verwerkt als een verstrekte renteloze financiering die tevens in zijn geheel is voorzien. De last als gevolg van het vormen van deze voorziening ad € 100.000 is in de exploitatie 2016 van de gemeente Stein opgenomen.

Voor 2017 wordt, op basis van de door de directie van Steinerbos B.V. opgestelde begroting, verwacht dat de gemeentelijke exploitatiebijdrage aan Steinerbos B.V. € 991.000 bedraagt. De begrote bijdrage 2017 is als volgt opgebouwd:

Bijdrage Steinerbos B.V.		
	€	
Bijdrage in exploitatie tekort	362.000	
Kapitaallasten	751.000	
Verzekeringen en Belastingen	33.000	
		1.146.000
af: huuropbrengst		155.000
Totale bijdrage door gemeente		**991.000**

Wij willen benadrukken dat wij het kader van de jaarrekeningcontrole 2016 van de gemeente Stein geen werkzaamheden hebben verricht ten aanzien van de begroting 2017 van Steinerbos B.V. Wij benadrukken dat het voor de gemeente van belang is gedurende het jaar periodiek de realisatie van Steinerbos BV te analyseren in relatie tot de begroting. Op die wijze worden (negatieve) verrassingen zoveel mogelijk voorkomen en kan tijdig eventuele sturing plaatsvinden.

2.5 Onderhanden werk en Grondexploitatie

De gemeente Stein heeft een aantal grondexploitaties op de balans opgenomen. Ten aanzien van deze grondexploitaties zijn risico's aanwezig die zien op het kunnen realiseren van de huidige boekwaarden bij eventuele verkoop van de betreffende gronden. Omwille van de hiervoor gememoreerde risico's die door de gemeente Stein worden gelopen ten aanzien van de grondexploitatie, hebben wij aan de waardering van het onderhanden werk tijdens de uitvoering van de jaarrekeningcontrole expliciet aandacht geschonken. In het vervolg van deze paragraaf presenteren wij onze belangrijkste bevindingen dienaangaande.

Centrum Stein

De grondexploitatie Centrum Stein is momenteel volop in ontwikkeling en dient per einde 2017 te zijn afgerond. De verwachting is dat deze grondexploitatie in overeenstemming met de begroting wordt gerealiseerd, rekening houdend met de reeds gevormde voorziening ad € 204.000. Aangezien de mogelijke financiële risico's als gevolg van niet tijdige afronding van het project - bij niet tijdige afronding kan de Provincie Limburg de reeds verstrekte subsidie intrekken - middels de overeenkomst met de projectontwikkelaar zijn verlegd naar de betreffende projectontwikkelaar, is het risico voor de gemeente Stein beperkt. Er is vooralsnog geen aanleiding te veronderstellen dat de totale kosten van het project de begroting zullen overschrijden.

CONCEPT

Op de grondexploitatie is, evenals voorgaande jaren, een voorziening opgenomen ad € 204.000, deze voorziening betreft feitelijk een bijdrage door de Provincie uit het Regiofonds Stimulering Bouw. Op verzoek van de voorgaande accountant is voor het verschil tussen het afgedragen bedrag en de subsidieontvangst, een voorziening op de balans opgenomen in plaats van deze post in de grondexploitatie te verwerken op het moment dat deze feitelijk gerealiseerd wordt. Naar ons oordeel heeft deze wijze van verwerking niet de voorkeur, de huidige verwerking is echter ook niet als fout aan te merken en is derhalve door ons akkoord bevonden.

De Bramert-Noord fase 1
De boekwaarde van deze gronden bedraagt € 3.475.000. Deze grondexploitatie is uitgesteld tot 1 januari 2019 en heeft een geplande doorlooptijd tot 2032. Aangezien de exploitatie is uitgesteld en de grondexploitatie derhalve niet aangemerkt dient te worden als “Bouwgrond in exploitatie” is deze grond, op basis van de vernieuwde Nota grondbeleid 2016 uitgebracht door de Commissie BBV, met ingang van het boekjaar 2016 in de jaarrekening opgenomen als Materiële vaste activa met economisch nut.

Op de boekwaarde ultimo 2015 was een voorziening ad € 184.000 in mindering gebracht, als gevolg van de reclassificatie naar materiële vaste activa is deze voorziening vrijgevallen en ten gunste van de bestemmingsreserve BGE.

Evenals voorgaand jaar is, mede gezien de lange geplande doorlooptijd van het project, naar onze mening sprake van een aantal onzekerheden:

- Als gevolg van de lange doorlooptijd zijn de opbrengsten lastig in te schatten. Het is onzeker wat de ontwikkeling van grondprijzen zal zijn.
- Er wordt uitgegaan van een bebouwing van 50 woningen op ruime kavels, het is onzeker hoe de markt er in de toekomst uitziet en of er wel vraag is naar dit soort bouwgronden. Dit mede het gegeven dat op basis van CBS cijfers de verwachting is dat vanaf 2020 het aantal huishoudens in Nederland stabiliseert.
- Wanneer de coalitie besluit dat ontwikkeling van Bramert Noord niet door gaat, zal dit negatieve gevolgen kunnen hebben op de boekwaarde.

De reeds opgestelde begroting ten aanzien van deze grondexploitatie is gebaseerd op een rapport uitgebracht door adviesbureau Companen d.d. 26 november 2012. Wij adviseren de gemeente, ten aanzien van deze grondexploitatie, het rapport uitgebracht door adviesbureau Companen zo spoedig mogelijk te laten herijken. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het al dan niet doorgang vinden van deze grondexploitatie.

De Bramert-Noord fase 2
Gedurende het boekjaar is door de Raad van State uitspraak gedaan met betrekking tot het geding aangespannen door de Vereniging Limburgse Land- en Tuinbouw Bond tegen de gemeente Stein. De Raad van State heeft het raadsbesluit d.d. 26 maart 2015 tot vaststelling van het bestemmingsplan “Louisegroeveweg - Bramert-Noord” vernietigt. Dit heeft als gevolg dat de bouwgronden zijn afgewaardeerd en de resterende voorziening ad € 135.000 ten gunste van de bestemmingsreserve BGE is vrijgevallen.

Kanaalboulevard en Mergelakker-Oost
De grondexploitaties Kanaalboulevard en Mergelakker-Oost hebben een boekwaarde ad € 21.000 negatief respectievelijk € 189.000 positief en zijn beide in de afrondende fase.

Ten aanzien van de grondexploitatie Mergelakker-Oost is in de waardering een verwachte opbrengst ad € 150.000 meegenomen voor verkoop van kavels met sport gerelateerde doeleinden. Er zijn echter (nog) geen geïnteresseerden voor deze kavel waardoor deze opbrengst onzeker is. Daarnaast worden met een starter gesprekken gevoerd voor de verkoop van één van de twee aanwezige nog te koop staande kavels voor woningbouw. Op basis van de grondprijzennota 2016 is er voor starters een gereduceerd verkooptarief van toepassing waardoor deze kavel ruim € 31.000 minder opbrengst oplevert dan verkoop tegen het gebruikelijke tarief. Als gevolg van deze lagere opbrengst en het eventueel uitblijven van de verkoop van de kavel voor sport

CONCEPT

gerelateerde doeleinden wordt een risico gelopen ten aanzien van deze grondexploitatie. Wij adviseren de ontwikkelingen omtrent deze grondexploitatie gedurende het boekjaar 2017 te blijven volgen en eventueel een voorziening op te nemen.

Ons inziens zijn de risico's ten aanzien van het project Kanaalboulevard beperkt, een voorziening voor verwachte verliezen wordt derhalve niet nodig geacht.

2.6 Decentralisaties in het sociaal domein

De gemeente Stein heeft in 2016 haar administratieve processen in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein verder geoptimaliseerd. Echter blijft de gemeente afhankelijk van derden voor wat betreft de financiële verantwoording.

In het kader van de decentralisaties in het sociaal domein zijn afspraken gemaakt met zorgaanbieders, de Centrumgemeente Maastricht en de Sociale Verzekeringsbank. Onder andere zijn afspraken gemaakt ten aanzien van de aanlevering van een kostenverantwoording. Deze dient te zijn voorzien van een controleverklaring verstrekt door de accountant van de zorgaanbieder; hetzelfde geldt voor de verantwoording die dient te worden verstrekt door de Centrumgemeente Maastricht alsmede de Sociale Verzekeringsbank. Om als gemeente tijdig actie te kunnen ondernemen is het van belang dat voornoemde partijen deze verantwoordingen tijdig aanleveren. Zowel de controleverklaring van de Sociale Verzekeringsbank als van de Centrumgemeente Maastricht zijn eerder in het jaarrekeningproces ontvangen dan voorgaand jaar. Echter dient hierbij opgemerkt te worden dat, als gevolg van het belang van tijdige aanlevering door de Centrumgemeente Maastricht, een aantal onzekerheden in de verantwoording is opgenomen. Deze onzekerheden zien op zorgcliënten die laat in het traject vanuit andere gemeenten zijn toegewezen aan de gemeente Stein. De gemeente Stein was eerder niet op de hoogte van deze cliënten en dient nog vast te stellen of deze toewijzing terecht is. De mogelijke lasten ad € 62.314 als gevolg van deze toewijzing zijn op basis van voorzichtigheid wel in de jaarrekening 2016 opgenomen.

Met betrekking tot de verantwoording van de Centrumgemeente Maastricht is, ondanks deze onzekerheden wel een goedkeurende controleverklaring verstrekt. De vastgestelde onzekerheden zijn echter van invloed op het oordeel bij de jaarrekening van de gemeente Stein. Het bedrag aan onzekerheden bedraagt € 62.314 voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Deze onzekerheden hebben wij meegenomen in de evaluatie van fouten en onzekerheden.

Ten aanzien van de Sociale Verzekeringsbank, die verantwoordelijk is voor de uitkering van Persoonsgebonden Budgetten (PGB's), heeft de accountant van de Sociale Verzekeringsbank een afkeurende controleverklaring verstrekt. Deze afkeurende controleverklaring heeft voor de gemeenten in het algemeen en derhalve ook voor de gemeente Stein tot gevolg dat het volledige bedrag aan uitgekeerde PGB's als onzekerheid in de controle aangemerkt wordt. De in de jaarrekening opgenomen onzekerheid met betrekking tot de uitgekeerde PGB's betreft € 849.455 en hebben wij meegenomen in de evaluatie van fouten en onzekerheden.

2.7 Voorziening bouwkundig onderhoud planning (BOP)

De gemeente Stein heeft een egalisatievoorziening voor onderhoudskosten van gemeentelijke gebouwen exclusief fanfarezalen en gemeenschapshuizen in de jaarrekening opgenomen voor een bedrag ad € 866.000. Jaarlijks vindt, via de exploitatie, een dotatie aan deze voorziening plaats voor een bedrag ad € 437.000. De gerealiseerde kosten worden jaarlijks ten lasten van de voorziening gebracht. Op basis van de huidige meerjarenraming zal het saldo van deze voorziening vanaf 2022 negatief bedragen. Vanaf 2029 zal het saldo van deze voorziening, op basis van jaarlijks gelijk blijvende dotatie, weer positief bedragen. Aangezien het niet mogelijk is dat een voorziening een negatief saldo heeft, adviseren wij in de komende jaren een aanvullende dotatie aan deze voorziening op te nemen, op het moment dat het negatief saldo wordt ingelopen kan de jaarlijkse bijdrage aan deze voorziening worden verlaagd.

CONCEPT

2.8 Vennootschapsbelasting

Met ingang van het boekjaar 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van toepassing. Als gevolg van deze wet zijn overheidsondernemingen, waaronder gemeenten, VPB-plichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. De gemeente Stein heeft samen met BDO belastingadviseurs een inventarisatie van gemeentelijke activiteiten uitgevoerd en beoordeeld op welke onderdelen de gemeente VPB-plichtig kan zijn. Daarnaast is beoordeeld wat de mogelijk af te dragen vennootschapsbelasting op deze activiteiten bedraagt. Een van de onderdelen die bij deze beoordeling van belang is ziet op de wijze waarop diverse activiteiten geclusterd worden. Clustering houdt in het samenvoegen van activiteiten waardoor eventuele winsten met verliezen tussen diverse met elkaar verband houdende activiteiten verrekend kunnen worden.

Naar wij van de gemeente Stein hebben begrepen, resulteert de uitgevoerde inventarisatie en beoordeling in de voorlopige conclusie dat er geen tot nagenoeg geen vennootschapsbelasting verschuldigd is over het boekjaar 2016. Er is derhalve dan ook geen last of schuld in het kader van de vennootschapsbelasting in de jaarrekening opgenomen. Ons inziens zijn risico's die hierbij aanwezig zijn dat de belastingdienst het inrichtingsvoorstel voor de voorgestelde clustering niet goedkeurt waardoor mogelijk alsnog vennootschapsbelasting verschuldigd kan zijn. Daarnaast is het mogelijk dat bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen, als gevolg van vennootschapsbelastinglasten in de jaarrekening van de betreffende gemeenschappelijke regelingen, wellicht verhoogd moeten worden als gevolg van aanvullende vennootschapsbelastinglasten bij de gemeenschappelijke regeling.

Wij benadrukken dat de gemeente Stein de inventarisatie nog niet helemaal heeft afgerond en in dit kader een onzekerheid aanwezig is. Het risico op een afwijking van materieel belang in dit kader achten wij echter beperkt en hebben wij derhalve niet meegenomen in onze evaluatie van fouten en onzekerheden

2.9 Voorziening wachtgeldverplichting

Voor gewezen wethouders is een voorziening gevormd welke ziet op toekomstige betalingen aangaande de wachtgeldverplichting. Er is geen voorziening wachtgeldverplichting gevormd voor zittende/huidige wethouders, ondanks dat deze wel recht hebben op een wachtgeldvergoeding. Wij adviseren om gedurende de ambtsperiode voor de zittende wethouders een voorziening wachtgeld te vormen waardoor lasten worden gespreid en toegerekend aan de periode waarin het recht wordt opgebouwd.

2.10 Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente Stein in staat is financiële tegenvallers op te vangen. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal.

Conform het BBV heeft de gemeente Stein een inschatting gemaakt van de vereiste weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel hebben wij per ultimo 2016 en 2015 een samenvatting opgenomen van het weerstandsvermogen van de gemeente Stein:

Weerstandsvermogen			
(x € 1.000)	**2016**	**Begroting 2016**	**2015**
A) Weerstandscapaciteit	17.536	16.579	19.974
B) Geïdentificeerde risico's	2.333	2.451	2.044
Resterend weerstandsvermogen (A - B)	15.203	14.128	17.930

Uit de tabel is af te leiden dat het weerstandsvermogen per ultimo 2016 hoger is dan in de begroting 2016 is opgenomen. Reden hiervoor is dat de weerstandscapaciteit € 957.000 hoger is als gevolg van een hoger vrij aanwendbaar deel van de reserves.

CONCEPT

Voor een overzicht van de risico's wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen" in de jaarrekening.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor van de gemeente Stein is groter dan 2,0. Dit is een zeer positieve uitkomst, aangezien algemeen erkend wordt dat een weerstandsfactor van meer dan 2,0 als "uitstekend" is te kwalificeren.

De gemeente Stein beschikt over een toereikend eigen vermogen, hetgeen uiteraard een positief effect heeft op de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit van de gemeente Stein is zoals reeds aangegeven vooralsnog ruim toereikend. De afgelopen jaren is echter een afname van de algemene reserves waar te nemen. Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat tevens diverse ontwikkelingen mogelijk negatieve gevolgen voor gemeenten kunnen hebben. Als voorbeeld hiervan kan een afnemende rijksbijdrage in het kader van de uitkeringen omtrent de decentralisaties in het sociaal domein worden gegeven. Wij adviseren het proces rondom risico identificatie en risico monitoring te blijven ontwikkelen en indien nodig geacht verder te optimaliseren.

2.11 Wet Normering Topinkomens

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna "WNT") hebben wij de naleving van deze regelgeving door de gemeente Stein gecontroleerd. Vanaf 1 januari 2013 is de WNT van toepassing. Op basis van de in de toelichting van de jaarrekening 2016 van de gemeente Stein opgenomen informatie, hebben wij vastgesteld dat u heeft voldaan aan de WNT.

2.12 Schatkistbankieren

Met ingang van 15 december 2013 is Schatkistbankieren voor gemeenten verplicht gesteld. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Voor de gemeente Stein houdt dit in dat alle vrije liquide middelen groter dan € 510.000 moeten worden afgedragen aan 'de schatkist'.

Het overtollige saldo liquide middelen op de bankrekening van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) wordt dagelijks afgestort waardoor het risico op overschrijding beperkt is. Gedurende het boekjaar hebben geen overschrijdingen van het drempelbedrag plaatsgevonden.

2.13 Single information, Single audit

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (hierna SiSa") is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van art 5, vierde lid BADO bij de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 (totaal der lasten) indien de omvangbasis kleiner of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangbasis groter is dan € 125.000 of gelijk aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter is dan € 1.000.000.

Voor de SiSa verantwoording gelden zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. In het kader van de totstandkoming en controle van de SiSa-bijlage merken wij op dat, op basis van de door de Accountantsdienst Rijk (hierna "ADR") uitgevoerde review, zeer kritisch wordt gelet op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlage door de gemeente en de hierop door de accountant uitgevoerde controle.

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen geven omtrent de SiSa verantwoording welke als bijlage bij de jaarrekening 2016 is opgenomen. De door ons uitgevoerde

CONCEPT

werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:
- indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling;
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa verantwoording. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op getrouwheid en rechtmatigheid, eventueel aangevuld met een controle op de deugdelijke totstandkoming. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het BADO rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2016 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit door middel van de tabel welke als bijlage bij de SiSa verantwoording moet worden meegezonden. Deze tabel moet ook worden opgenomen wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld. Voor deze tabel verwijzen wij naar **bijlage 1** van dit accountantsverslag. Wij hebben bij onze controle van de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2016 geen afwijkingen geconstateerd.

CONCEPT

3. VERMOGEN EN RESULTAATONTWIKKELING

Het resultaat van de gemeente Stein na bestemming bedraagt € 294.000 nadelig. Per saldo is gedurende het boekjaar € 1.922.000 toegevoegd aan de reserves (exclusief resultaatbestemming 2016).

Het eigen vermogen is toegenomen met € 1.922.000. Deze stijging is het gevolg van de mutatie 2016 die per saldo € 1.512.000 voordelig bedraagt en de resultaatbestemming 2015 die € 410.000 voordelig bedraagt. Daarnaast wordt het te onttrekken resultaat 2016 ad € 294.000 niet in het eigen vermogen per einde boekjaar in bovenstaande analyse meegenomen. Het verloop van de reserves is als volgt weer te geven:

(x € 1.000)	**Algemene reserve**	**Bestemmings-reserves**	**Totaal**
Saldo 1 januari 2016	**19.626**	**11.365**	**31.401**
Resultaatbestemming 2015	410	-	410
Totale toevoegingen 2016 t.l.v. resultaat	293	6.372	6.666
Totale onttrekkingen 2016 t.g.v. resultaat	-2.500	-2.739	-5.239
Saldo stortingen en onttrekkingen	*-1.797*	*3.633*	*1.836*
Saldo per 31 december 2016	**17.829**	**14.998**	**32.827**

De algemene reserve ad € 17.829.000 is een vrije reserve ter dekking van de algemene risico's. De reserve is ten opzichte van ultimo 2015 met € 1.797.000 afgenomen. Dit betekent een afname van de incidentele weerstandscapaciteit. Voor verdere analyse van het weerstandsvermogen wordt verwezen naar paragraaf 2.10 van dit accountantsverslag.

Voor een specificatie van de bestemmingsreserves verwijzen wij naar pagina 115 van de jaarrekening waar de toelichting inzake de bestemmingsreserves is opgenomen.

CONCEPT

4. RECHTMATIGHEID

4.1 Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2016 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het BADO en het controleprotocol 2016 van de gemeente Stein. Het controleprotocol inclusief het normenkader is op 16 februari 2017 door uw Raad vastgesteld. Het normenkader is intern bij uw gemeente vertaald in een toetsingskader, waarna voor de geïdentificeerde risico's de getroffen beheersmaatregelen in kaart zijn gebracht. De werking van deze maatregelen is met voldoende diepgang getoetst en de uitkomsten hiervan zijn met een duidelijke audit-trail vastgelegd. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- voorwaardencriterium;
- begrotingsrechtmatigheid;
- misbruik en oneigenlijk gebruik; en
- de niet-financiële beheershandelingen.

4.2 Voorwaardencriterium

De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de gemeente. Door middel van onze controle op de beheersorganisatie binnen de gemeente Stein hebben wij vastgesteld dat in de processen is gewaarborgd, dat aan de diverse gestelde voorwaarden wordt voldaan. Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa vastgesteld dat ook voor de specifieke uitkeringen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de Gemeentewet en moeten door de Gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212 verordening. Het systeem van budget en beheer moet waarborgen dat baten en lasten binnen begroting blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de Gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de Gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de Gemeenteraad.

In alle gevallen is een begrotingsoverschrijding onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Hierbij is het essentieel dat kostenoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, kostenoverschrijdingen passend zijn binnen het beleid of dat het kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen betreffen. De accountant moet bij zijn oordeelsvorming rekening houden met de hiervoor genoemde aspecten. Wanneer deze aspecten van toepassing zijn, heeft de budgetoverschrijding geen impact op het af te geven accountantsoordeel.

De accountant moet in het verslag van bevindingen kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Extra lasten, die worden gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden terwijl deze lasten niet direct aan de baten zijn toe te rekenen, zijn onrechtmatig.

CONCEPT

In het kader van begrotingsrechtmatigheid dient echter niet te worden gekeken naar de totale lasten, maar naar eventuele lastenoverschrijding per programma zoals weergegeven in navolgende tabel.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2016			Begroting na wijziging			Afwijking	
Programma's	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
Samenleving sociale vitale kernen	26.474	3.903	-22.571	26.008	3.236	-22.772	-466	-667
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	18.226	10.843	-7.383	19.741	11.209	-8.532	1.515	366
Bereikbare en bedrijvige gemeente	13.635	4.995	-8.640	13.686	4.940	-8.746	51	-55
Dienstverlenende gemeente	2.368	1.101	-1.267	2.336	1.023	-1.313	-32	-78
Trots en bewust van haar eigen kwaliteit	5.063	86	-4.977	4.417	82	-4.335	-646	-4
Subtotaal programma's	65.766	20.928	-44.839	66.188	20.490	-45.698	422	-438
Algemene dekkingsmiddelen	46.230	90.774	44.544	46.822	91.632	44.810	592	858
Onvoorzien	-	-	-	43	-	43	43	-
Totaal	111.996	111.202	-294	113.053	112.122	-931	1.057	420

De afwijkingen ten opzichte van de begrote lasten zijn door het college in de toelichting op de programmarekening toereikend toegelicht.

Bij het programma 'Trots en bewust van haar eigen kwaliteit' worden de hogere lasten ad € 646.000 veroorzaakt door een aanvullende dotatie aan de voorziening voor wethouderspensioenen voor een bedrag ad € 594.000. Daarnaast is een bezuinigingsstelpost inkoop niet (geheel) gerealiseerd.

Voor een nadere analyse van de lagere lasten wordt verwezen naar paragrafen 1.1, 1.2 en 5.5 van de jaarrekening.

4.4 Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft in 2016 de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in het interne controleplan 2016. De uitkomst van de toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

4.5 Niet-financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de reikwijdte van de rechtmatigheidscontroles door de accountant. Wij hebben geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeente betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maken.

CONCEPT

5. FRAUDE

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij het College van B&W van de gemeente. De Auditcommissie en de Raad zien er op toe dat het College van B&W hiertoe adequate procedures volgt en actie onderneemt indien daartoe aanleiding bestaat.

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om het risico te beoordelen dat de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten. Met ingang van 2006 is de Wta, de Wet toezicht accountantsorganisaties, op ons van toepassing. Indien wij bij een wettelijke controle gegevens of informatie verkrijgen die een redelijk vermoeden rechtvaardigen dat sprake is van fraude van materieel belang ten aanzien van de financiële verantwoording zijn wij, onder bepaalde omstandigheden, op grond van de Wta gehouden hiervan melding te doen bij de Financial Intelligence Unit, te Zoetermeer. Tijdens de controle van de jaarrekening 2016 zijn ons geen aanwijzingen van fraude gebleken.

CONCEPT

6. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

6.1 Vernieuwing BBV

In de eerste helft van 2016 heeft een vernieuwing van de BBV op onderdelen plaatsgevonden. De vernieuwing is doorgevoerd omdat de financiële stukken van gemeenten, de begroting en de jaarstukken, voor financieel niet deskundigen moeilijk leesbaar zijn en te weinig toegankelijk zijn. Tevens zal door de wijziging worden bereikt dat een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten mogelijk zal zijn.

Na een gedegen voorbereiding en consultatie is het wijzigingsbesluit is op 17 maart 2016 gepubliceerd in het Staatsblad (nr. 2016, 101). Het wijzigingsbesluit is direct in werking getreden. De wijzigingen worden voor het eerst toegepast bij de voorbereidingen van de werkzaamheden ten behoeve van het begrotingsjaar 2017. De (meerjaren)begroting voor het jaar 2017 dient derhalve in overeenstemming met de regels van het wijzigingsbesluit te zijn opgesteld.

De in het wijzigingsbesluit opgenomen wijzigingen betreffen onder andere:

- Uniforme indeling in taakvelden.
- Uniforme basisset van beleidsindicatoren.
- Verbeterde informatie over verbonden Partijen

Bovenstaande punten worden onderstaand punt voor punt toegelicht:

Uniforme indeling in taakvelden

Gemeenten moeten een separaat overzicht opstellen met voorgeschreven informatie voor derden (Iv3). Dit overzicht moet opgesteld worden op basis van een matrix met voorgeschreven Iv3 functies en kosten. De taakvelden, deeltaken en activiteiten die worden gehanteerd zijn bij ministeriële regeling vastgesteld.

Uniforme basisset van beleidsindicatoren

Teneinde vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten en inzichtelijk te maken welke resultaten de inspanningen hebben opgeleverd zijn bij ministeriële regeling 39 beleidsindicatoren vastgesteld die ten minste dienen te worden gehanteerd en weergegeven dienen te worden in de begroting en de jaarstukken. Aan deze beleidsindicatoren zijn geen streefwaarden gekoppeld.

Verbeterde informatie over verbonden partijen

Door gemeenten wordt steeds meer gebruik gemaakt van andere instellingen (aanbesteding, inkoop, subsidiëring, verbonden partijen enz.). Teneinde de bijdrage in realisatie van programma's door verbonden partijen te kunnen beoordelen, dient de Raad de daartoe benodigde informatie te krijgen.

Omdat de kaders voor het wel of niet gebruik maken van verbonden partijen vaak in een aparte nota voor de gehele zittingsperiode van de Raad zijn vastgesteld kan daar naar verwezen worden en hoeft er in de paragraaf verbonden partijen niet meer:

- Een koppeling gelegd te worden naar de realisatie van de doelstellingen die in de begroting zijn opgenomen.
- Uitleg gegeven te worden wanneer wel en niet gebruik gemaakt wordt van verbonden partijen en van welk soort type rechtspersoon van welke uitgangspunten wordt uitgegaan.

Daarentegen dienen aanvullend de navolgende zaken te worden opgenomen:

- Indien dit van toepassing is: Aangeven in de begroting hoe er door inschakeling van verbonden partijen naar gestreefd wordt de maatschappelijke effecten te realiseren. Hiertoe wordt de notitie Verbonden partijen van de commissie BBV geactualiseerd.
- De verbonden partijen dienen naar hun type te worden uitgesplitst (gemeenschappelijke regeling, vennootschappen en corporaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen).
- Op welke wijze de gemeente bestuurlijk en financieel is verbonden.

CONCEPT

- Per verbonden partij worden aangegeven de voor de financiële positie van materieel belang zijnde risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

6.2 Fiscale aandachtspunten

Werkkostenregeling
In een Besluit van de Staatssecretaris van december 2015 is er een wijziging opgetreden in de wijze waarop de Belastingdienst zal omgaan met vergoedingen/verstrekkingen die niet vooraf zijn aangewezen maar toch onbelast zijn vergoed/verstrekt. Indien bij een controle van de Belastingdienst blijkt dat een dergelijke vergoeding/verstrekking niet is aangewezen, wordt deze vergoeding/verstrekking automatisch tot het loon gerekend en is het niet meer mogelijk om de vergoeding/verstrekking alsnog tot de vrije ruimte te rekenen. De wijze van vastleggen welke vergoedingen/verstrekkingen er allemaal zijn en welk label er wordt meegegeven (loon, gericht vrijgesteld, nihil waardering of vrije ruimte) is dus nog belangrijker geworden. Zeker omdat de controle wijze van de Belastingdienst steeds vaker plaatsvindt in de vorm van de steekproefmethode, kan een correctie al vrij snel fors oplopen.

WGA Eigenrisicodragerschap
De regels van de premiestelling en financiering van de uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA) worden in 2017 gewijzigd. Werkgevers kunnen mogelijk al vanaf 2016 de gevolgen hiervan ondervinden.

De voorgestelde wijzigingen hebben gevolgen voor werkgevers die na 1 juli 2015 van het eigenrisico dragerschap terugkeren naar een publieke verzekering bij het UWV, of van een publieke verzekering overstappen naar het eigenrisico dragerschap. In grote lijnen verandert het volgende:

- Met ingang van 1 januari 2017 wordt de premie voor werkgevers die na een periode van eigenrisico dragerschap na 1 juli 2015 terugkeren naar het publieke bestel gebaseerd op alle historische toerekenbare WGA-lasten.
- Voor terugkerende eigenrisicodragers wordt een onbedoeld voordeel in de huidige wet aangepast. Hierdoor zijn werkgevers, die na een periode van eigenrisico dragerschap, te allen tijde verplicht drie jaar verplicht verzekerd bij het UWV.
- Het inlooprisico voor werkgevers die besluiten eigenrisicodrager te worden vervalt vanaf 1 januari 2017. Dit betekent dat het UWV verantwoordelijk blijft voor de op het moment van eigenrisico dragerschap reeds lopende WGA-uitkeringen en de aankomende uitkeringen van werknemers die op het moment van overstap naar het eigenrisico dragerschap ziek zijn.
- Met ingang van 1 januari 2017 worden de WGA-flex (werknemers die geen dienstverband meer hebben tijdens ziekte) en WGA-vast samengevoegd (WGA-totaal). Uitsluitend voor deze gezamenlijke groep werknemers (vast en tijdelijk) kan een werkgever dan eigenrisicodrager worden.

De werkgever die in 2016 reeds eigen risicodrager voor de WGA-vast was en per 1 januari 2017 eigenrisicodrager WGA-totaal wenst te worden, dient vóór 31 december 2016 een garantieverklaring te hebben ingediend bij de Belastingdienst. Indien dit niet tijdig gebeurd, wordt de werkgever automatisch terug gezet naar het publieke stelsel (UWV) en kan de werkgever dus pas na 3 jaar weer eigenrisico drager worden.

Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (WDBA)
De Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) is per 1 mei 2016 verdwenen. Van 1 mei 2016 tot 1 januari 2018 is er een implementatiefase ingevoerd, waarin opdrachtgevers de mogelijkheid hebben de interne organisatie af te stemmen op de WDBA. In deze periode zal de Belastingdienst niet handhavend optreden bij geconstateerde onjuistheden. Vanaf 1 januari 2018 dient de interne organisatie volledig te zijn ingericht op de WDBA. Het is goed om hierop voorbereid te zijn, aangezien de wetswijziging niet in overgangsrecht voorziet. Bestaande of nog af te sluiten contracten met een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) die doorlopen tot na 1 mei 2016, vallen daardoor direct onder de nieuwe wetgeving. Op twee manieren kan men zich op deze wetswijziging voorbereiden:

- Een overeenkomst sluiten met de zzp'er conform één van de modellen die op de website van de belastingdienst zijn/worden gepubliceerd. De Belastingdienst heeft inmiddels al de nodige

CONCEPT

modelovereenkomsten gepubliceerd. Langzamerhand zullen er steeds meer modelovereenkomsten worden gepubliceerd. Inmiddels staan ook de VNG-modelovereenkomsten op de site van de Belastingdienst.

- Een zelf opgestelde modelovereenkomst ter goedkeuring voorleggen aan de belastingdienst (maatwerkovereenkomst). Gemiddeld zal het ongeveer zes weken duren om een goedkeuring te verkrijgen en deze geldt in beginsel voor de duur van vijf jaar. De goedkeuring kan echter tussentijds worden ingetrokken bij wijziging van de wet, jurisprudentie of beleid. Het voorleggen van een maatwerkovereenkomst heeft als voordeel dat deze passend is voor uw organisatie. Ook kan gebruik worden gemaakt van door de Belastingdienst gepubliceerde en beoordeelde maatwerkovereenkomsten, voor zover deze passend zijn voor uw organisatie. De Belastingdienst heeft aangegeven dat het op dit moment niet noodzakelijk is om de eigen overeenkomst voor te leggen aangezien er nog een verduidelijk komt op het begrip dienstbetrekking. Dit wordt naar verwachting in het 1e halfjaar 2017 verwacht.

Het is essentieel dat in de praktijk volgens deze modelovereenkomsten wordt gewerkt. Alleen dan kan er van worden uitgegaan dat geen loonheffingen hoeven te worden ingehouden en/of te worden afgedragen. Dit volgt niet rechtstreeks uit de wet, maar uit het gegeven dat de belastingdienst de gebruikte overeenkomst heeft goedgekeurd. Het inrichten van het proces hierop is dan ook van groot belang. Tussentijdse evaluaties zijn aan te bevelen.

6.3 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

Zoals reeds bekend is in 2013 de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT) in werking getreden. Op basis van de WNT bent u als gemeente verplicht om jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van (gewezen) topfunctionarissen in de jaarstukken openbaar te maken waarbij eventuele overschrijding van normen moet worden gemotiveerd. Per 1 juli 2017 treed de Evaluatiewet WNT in werking. De WNT wordt hierdoor op enkele onderdelen vereenvoudigd en verbeterd en worden administratieve lasten verminderd. Deze Evaluatiewet treedt op verschillende momenten in werking, deels ook met terugwerkende kracht. Een van de maatregelen die met terugwerkende kracht in werking treedt is dat met ingang van 2017, dus over het boekjaar 2016, de digitale melding is komen te vervallen. Met ingang van 1 januari 2018 is het echter wel verplicht gesteld de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn. Mocht u vragen hebben over de overige wijzigingen als gevolg van de Evaluatiewet WNT kunt u contact opnemen met uw contactpersoon binnen RSM.

Wij willen u er echter ook op wijzen dat deze verplichting niet enkel geldt voor u als gemeente maar ook voor stichtingen waarin medewerkers namens de gemeente een bestuurlijke functie bekleden. Voor dergelijke stichtingen is de kans groot dat deze ook onder de WNT vallen en dat melding van inkomens van topfunctionarissen moet plaatsvinden, hierbij maakt het geen verschil of deze functie wel of niet bezoldigd zijn. Ook onbezoldigde functies moeten gemeld worden.

CONCEPT

BIJLAGE 1

Nummer specifieke uitkering conform SiSa bijlage 2016	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang risico's	Toelichting fout / onzekerheid
BZK C7C	Investering Stedelijke Vernieuwing ISV II	Geen	n.v.t.	n.v.t.
OCW D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
I&M E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Geen	n.v.t.	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2016	Geen	n.v.t.	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2016	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT